

PHẠM PHAN LANG: Thợ Tư. Tác Phẩm Việt Ngữ và Anh Ngữ

Thợ Tư

Vào đêm Giao Thừa Tết Âm Lịch năm 1952, khi tôi vừa tròn hai tuổi, tôi suýt chút nữa thì không qua khỏi. Dĩ nhiên, tôi không nhớ rõ lắm về chuyện đó, nhưng Mẹ đã kể đi kể lại nhiều lần đến mức tôi có cảm giác như mình đã chứng kiến tất cả.

Lúc đó, tôi bị bệnh sởi rất nặng. Các thầy thuốc Trung Hoa kê đơn loại thuốc, nhưng tình trạng của tôi chẳng cải thiện chút nào, càng ngày càng tệ hơn. Tuyệt vọng, ba mẹ tôi đành đưa tôi đi gặp các bác sĩ Tây y. Vị bác sĩ cuối cùng, vào đúng ngày trước Tết Nguyên Đán, khuyên ba mẹ tôi đưa tôi về nhà vì “không còn hy vọng gì nữa.” Ý của ông rõ ràng là tôi sắp chết.

Hồi đó, các nhà tang lễ chưa phổ biến, nên tục lệ là giữ thi hài ở nhà đợi người thân, bạn bè và hàng xóm đến viếng. Nhưng Tết là dịp mọi hoạt động phải ngừng lại trong sáu ngày, nên Ba phải vội vã lo sắm một cái hòm cho tôi trước khi các cửa hàng đóng cửa. Tệ hơn nữa, có lẽ không có gì xui xẻo hơn là có một

người chết trong nhà ngay dịp Tết.

Tôi hều như bất tỉnh và quá nhẽ đẽ hiều được chuyện gì đang xảy ra, nhưng rõ ràng là ba mẹ tôi đang đối diện với một tình huống kinh khủng, khi vừa phải lo cho tôi, vừa phải lo tránh đại họa xui xẻo trong dịp năm mới.

Và rồi, một phép màu đã bất đẽu...

Một người bạn của gia đình đẽn thăm. Người này nói với Ma rằng có một ông thầy pháp tên Thầy Tư sùng ở một làng quê cách nhà khoảng mười dặm. Có thể ông sẽ cứu được tôi, vì tiếng tăm của ông đã vang xa. Không chẽn chừ, Mẹ bọc tôi lại và ngay lập tức đưa tôi đẽn chõ ông. Ba phải ở nhà lo cho hai anh trai tôi và làm lễ mời tẽ tiên vẽ ăn Tết trên bàn thờ.

Khi chúng tôi đẽn, đã khoảng 6 giờ tẽi đêm Giao Thừa. Sau khi khám cho tôi, Thầy Tư bất đẽu “trị liệu” ngay. Ông viẽt vài chữ Hán trên một tờ giấy trắng đặc biệt, đặt lên người tôi, rồi bất đẽu đọc kinh cầu nguyện đẽ trừ tà ma đang ám tôi. Sau đó, ông đốt tờ giấy, bỏ tro vào nước mưa mà ông đã hứng sẵn và cho tôi uống. Nếu tôi còn tỉnh táo, chắc chẽn tôi sẽ khóc thét lên vì sợ!

Tiếp theo, ông sai người giúp việc hái một nhánh cây dâu trong vườn. Với nhánh cây nhẽ đó, ông gõ nhẹ lên toàn bộ cơ thể tôi, như thể đánh đuẽi con ma quỷ đang bám lấy tôi. Sau cùng, ông dùng một cây bút nhọn đặc biệt, chấm vào mực xăm và xăm một đẽu chữ thập ngay giữa trán tôi.

Ông còn làm cho tôi một cái vòng cổ, dây làm bằng những sợi chõ màu được xoắn chặt, và mặt vòng là một miếng vẽi vuông khoảng hai inch. Miếng vẽi thực ra là một chiếc túi nhẽ chứa “vật thiêng” bên trong đẽ trừ tà. Tôi không bao giờ biết bên trong đó có gì vì nếu mở ra sẽ phá hủy nó. Thầy dặn Ma rằng tôi phải đeo vòng này suốt, trừ khi tắm, lúc đó phải đẽ nó ở nơi sạch sẽ. Ông cũng khuyên không nên cho tôi đi dưới dây phơi quần áo, vì theo ông, đó là thứ dơ bẩn có thể chứa khăn vệ sinh của phụ nữ. Thầy còn cõnh báo rằng đẽu thập trên trán

tôi phải được giữ mãi mãi, không được xóa, vì làm vậy có thể nguy hiểm đến tính mạng.

Sau tất cả, Thầy báo Mẹ đưa tôi về. Vì không thầy có dấu hiệu thay đổi nào nên Mẹ do dự, nhưng Thầy trấn an: “Đừng lo, cô bé sẽ ổn thôi.” Mẹ vẫn không tin, nài nỉ được lại đến khi tôi tỉnh dậy, nhưng Thầy nói: “Tôi chắc chắn cô bé sẽ khỏe. Nếu không, nếu cô bé chết, bà cứ việc mang xác đến quăng giữa nhà tôi vào đúng ngày Tết.” Nghe đến thế, Mẹ chẳng còn làm gì được ngoài việc mang tôi về và chờ đợi.

Và vào đúng nửa đêm Giao Thừa, tôi tỉnh dậy, ngồi dậy, đứng lên, cười tươi như thế chưa từng bị bệnh. Ba mẹ tôi, cả gia đình và hàng xóm đều kinh ngạc và vui mừng. Sáng sớm hôm sau, Mẹ quyết định đưa tôi trở lại nhà Thầy để cảm ơn. Mẹ kể rằng tôi lúc đó nói khá rõ ràng dù mới hai tuổi, và dù chẳng biết Thầy đã làm gì, khi vừa thấy ông, tôi chạy đến và nói: “Thầy cứu con!”

Từ đó trở đi, năm nào Mẹ cũng đưa tôi đến gặp Thầy Tư vào dịp Tết để lấy vòng cổ thay thế. Điều này kéo dài cho đến khi tôi kết hôn, chín năm sau khi nhận chiếc vòng cuối cùng. Sau khi tôi không còn đeo vòng cổ màu, Mẹ tặng tôi sợi dây chuyền vàng có mặt Quan Âm bằng ngọc, mà tôi đeo trong nhiều năm cho đến khi bị mất khi trở lại quê hương vào ngày 29/4/1975 sau khi miền Nam rơi vào tay Cộng Sản.

Những chuyến đi thăm Thầy Tư luôn đầy ắp tiếng cười và niềm vui. Tôi được tha hồ chạy nhảy trong khu vườn rộng lớn, leo trèo cây xoài, cây ổi, chơi đùa với lũ trẻ khác, mà nhiều đứa cũng từng được Thầy cứu sống. Nhà Thầy lúc nào cũng có đầy đồ ăn ngon, quà biếu từ những người mẹ biết ơn như Mẹ.

Dĩ nhiên, tôi ghét cái vòng cổ và hình xăm trên trán mà Thầy đã làm cho tôi. Chúng xấu xí và khiến tôi khác biệt, đến mức bạn bè thường trêu chọc. Đến giờ, tôi vẫn còn giữ hình xăm đó—dẫu biết rằng sự sống. Hồi nhỏ, tôi thường đắp mái che đi, còn giờ thì dùng phấn che lại, nhưng dấu đó vẫn sẽ luôn ở đó.

Thật không may, Mẹ không hoàn toàn từ bỏ các thầy thuốc Bắc. Họ có thể chế ra những loại thuốc nước khó uống nhất trên đời. Mỗi khi tôi có triệu chứng bệnh, Mẹ lại vội vã đun sôi những thứ thuốc Bắc kinh khủng đó. Dù tôi có chống cự thế nào, Ba và các anh trai thường phải giữ tay chân tôi để Mẹ đổ thuốc vào miệng. Đôi lại, tôi thường được dỗ dành bằng kẹo hoặc चुड़ि để ngưng khóc.

Giờ đây, tôi hiểu tại sao Mẹ lại lo lắng cho sức khỏe của tôi đến vậy, mặc dù từ lúc hai tuổi, tôi ít khi bị bệnh. Tuy nhiên, nỗi ám ảnh về thuốc vẫn đeo bám tôi đến tận bây giờ, đặc biệt là thuốc nước. Tôi thà chịu đau đầu cả đêm còn hơn là uống thuốc, vì chỉ cần nhớ đến hương vị là đôi khi tôi lạnh sống lưng.

Mẹ đã qua đời hơn 17 năm, và nỗi nhớ Mẹ trong tôi vẫn không nguôi ngoai.

Phạm Phan Lang

23/11/2020

=====

Tiếng Anh

ENGLISH VERSION

The Shaman

On Lunar New Year's Eve in 1952, at the tender age of two, I almost didn't make it. Of course, I don't remember much of the ordeal, but Me retold the story so many times that it feels like I was there for every moment.

I had a severe case of the measles. The Chinese doctors prescribed medicines, but nothing worked. In fact, I just got worse and worse. My desperate parents then turned to Western doctors. The last one, on the day before Lunar New Year, advised my parents to take me home because there was nothing more that could be done. To him, it was clear—I was going to

die.

In those days, funeral parlors weren't common, and the tradition was to keep the body at home so family, friends, and neighbors could come and pay their respects. But there was a catch: Lunar New Year celebrations shut everything down for six days. Ba had to rush to get a coffin for me before everything closed, as the mere thought of having a dead body in the house during the New Year was seen as the worst omen imaginable.

I was mostly comatose and blissfully unaware of all the chaos swirling around me. But my parents? They were facing the prospect of not only losing a child but also bringing catastrophic bad luck to the family during the most important holiday of the year.

Then, just as hope seemed to be fading, a miracle knocked at our door.

A family friend paid us a visit. This friend told Mệ about a shaman, called Thợ y Tư, who lived about ten miles away in a small country village. The Shaman had a reputation for healing people, and maybe, just maybe, he could help me. Without a second thought, Mệ bundled me up and off we went, leaving Ba behind to tend to my two older brothers and perform the ritual to invite our ancestors to the family altar for the New Year.

When we arrived at the Shaman's home, it was about 6 PM on Lunar New Year's Eve. The moment he saw me, he sprang into action. He scribbled Chinese characters on a piece of special white paper, laid it over my body, and began chanting prayers to drive away the bad spirit that had possessed me. Then, as if things couldn't get any stranger, he burned the paper, mixed the ashes into a cup of rainwater, and made me drink the concoction. If I'd been conscious, I probably would have protested!

Next, he fetched a small branch from a berry tree in his yard

and gently “beat” my body with it, as if driving out whatever evil was clinging to me. He capped off the session by tattooing a cross in the middle of my forehead using a sharp, pen-like tool dipped in ink. And then, as a parting gift, he made me a necklace. It was a colorful, twisted thread necklace with a two-inch square pouch attached. The pouch contained “mystical” ingredients I wasn’t allowed to peek at, but it was designed to ward off evil spirits.

Me was instructed that I had to wear the necklace at all times—except during baths—until I turned ten. Oh, and I wasn’t allowed to walk under clotheslines because, according to the Shaman, they were considered impure. The cross tattoo, he warned, must never be removed; doing so would risk my life.

Despite all this, there was no immediate change in my condition. Me was understandably skeptical and wanted to stay until something—anything—happened. But the Shaman, calm as ever, reassured her: “Don’t worry, she will be alright.” Seeing Me’s lingering doubt, he added, “If she isn’t cured and dies, feel free to bring her dead body back and throw it into the middle of my home on New Year’s Day.”

With no other option, Me brought me home and waited.

And just as the clock struck midnight, I woke up. Not only that—I sat up, stood up, smiled, and acted as if I hadn’t been sick a day in my life. It was a miracle! My parents, family, and neighbors were all amazed. The next morning, Me rushed me back to the Shaman, not out of fear this time, but to thank him. Me told me that even though I was only two years old, I ran up to him, hugged his legs, and declared, “You are my dear Master!”

For years after that, Me would take me to visit Th y Tu every Lunar New Year to receive a replacement necklace. This continued until the year I got married, nine years after I had worn the last necklace. By then, I had outgrown the thread

necklaces, and Me gave me a beautiful gold necklace with a jade Quan Yin pendant. Sadly, I lost that necklace when I fled my homeland on April 29, 1975, during the fall of South Vietnam.

I still remember those yearly visits fondly. While Me would chat with the Shaman, I'd run wild on his enormous property, climbing mango and guava trees, splashing in the stream, and playing with the other children—many of whom had also been “saved” by this mystical man. His house was always filled with delicious food, gifts from grateful mothers like Me.

Of course, I despised that ugly thread necklace and the cross tattoo on my forehead. They made me stand out in all the wrong ways, and my friends never missed an opportunity to tease me. Even today, the tattoo remains—my little life mark. The survivor's badge. As a child, I'd try to hide it under my bangs. Now, I cover it with makeup, but it's always there.

Sadly, Me never completely abandoned her faith in Chinese medicine. From that point on, at the first sign of illness, she would rush to prepare those awful, bitter concoctions. No matter how much I resisted, my father and brothers would hold me down while Me poured the revolting liquid down my throat. Usually, I got candies or bananas afterward to stop me from crying too much, but the trauma stuck.

I now understand why Me was so protective of my health, though fortunately, I rarely got sick again after that. However, her overzealousness gave me a lifelong phobia of taking liquid medicine. To this day, I'd rather endure a headache all night than take anything for it, simply because the taste brings back too many memories.

Me has been gone for over seventeen years now, and I miss her more than words can say.

Pham Phan Lang

11/23/2020